

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๘

วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายสิงห์ พลคำมาก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑

ตามคำร้องที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยมีข้อเท็จจริง สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการจังหวัดมหาสารคาม เป็นโจทก์ ฟ้องนายสิงห์ พลคำมาก เป็นจำเลยต่อ ศาลจังหวัดมหาสารคาม ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๔๐๑๘/๒๕๔๕ ฐานความผิด เป็นกรรมการสาขา พรรคการเมืองไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง โดยมีข้อเท็จจริงตามคำฟ้องสรุปได้ดังนี้

โดยที่จำเลยได้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคความหวังใหม่ ลำดับที่ ๓๗ จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๔ มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินของจำเลย คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จำเลยพ้นจากตำแหน่ง

ในระหว่างวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นระยะเวลา ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จำเลยพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าว จำเลยจงใจละเลยหน้าที่ตามกฎหมาย โดยการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของจำเลย คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ต่อมาจำเลยได้ยื่นบัญชีดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นเวลาที่ล่วงเลยกำหนดเวลา ตามกฎหมายแล้ว เป็นเวลา ๔๗ วัน

การกระทำของจำเลยถือเป็นความผิดต่อกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษา จำเลยตามกฎหมาย และขอให้สั่งปรับอีกไม่เกินวันละ ๕๐๐ บาท นับจากวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๕ เป็นเวลา ๔๗ วัน

ศาลจังหวัดมหาสารคาม พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๘ คงปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท และให้ปรับจำเลยวันละ ๑๐๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไปเป็นเวลา ๔๗ วัน จำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

จำเลยยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ คัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ แก้อำนาจของศาลชั้นต้นโดยให้ลดค่าปรับแก่จำเลย

จำเลยยื่นคำร้องโต้แย้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ต่อศาลจังหวัดมหาสารคามว่า โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ซึ่งการพิจารณาคดีนี้ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ บังคับแก่คดี

จำเลยเห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้บัญญัติเกี่ยวกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ในมาตรา ๒๕๑ โดยได้ระบุตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งไว้อย่างชัดเจน คือ

๑. นายกรัฐมนตรี
๒. รัฐมนตรี
๓. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
๔. สมาชิกวุฒิสภา
๕. ข้าราชการการเมืองอื่น
๖. ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจรัฐทั้งสิ้น มิได้บังคับให้ตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินแต่อย่างใด และยังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๖ ให้นำมาตรา ๒๕๑ ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่อื่น

ของรัฐ ตามที่บัญญัติในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วย โดยอนุโลม เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญได้กำหนดเฉพาะไว้ว่าจะให้ผู้ใดบ้างมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ถ้าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดจะอนุวัตการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ก็จะต้องมีอำนาจเฉพาะตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ตราขึ้นเท่านั้น ซึ่งนอกจากตำแหน่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ แล้ว ก็จะมีเฉพาะในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเท่านั้น ที่มีอำนาจตรากฎหมายขยายตำแหน่งของผู้ที่จะยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นการออกกฎหมายอนุวัตการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งออกตามอำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๓๓๑ (๔) ส่วนในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดตำแหน่งไว้ อย่างชัดเจนว่าผู้ใดบ้างมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งคือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๓๒ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓๕ อันหมายถึง ตำแหน่งที่ระบุไว้ชัดเจน ในมาตรา ๔ กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ ที่บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ อันเป็นผลทำให้บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ ใช้บังคับมิได้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ ได้วางกรอบเนื้อหาที่จะตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดยไม่ได้ให้อำนาจที่จะตรากฎหมายกำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด เพียงแต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ (๓) กำหนดให้จัดทำบัญชีแสดงรายรับและรายจ่ายของพรรคการเมือง และบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง อีกทั้งรัฐธรรมนูญ ก็ไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจตรากฎหมายขยายตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเป็นการขยายตำแหน่งที่จะต้องยื่นบัญชีแสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งเป็นการขยายความกฎหมายที่เป็นโทษแก่ประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับ
การใช้อำนาจรัฐ และเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑

ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒
และมาตรา ๘๔ จึงเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับมิได้ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

จึงขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นตามที่
จำเลยได้โต้แย้งตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดมหาสารคามได้พิจารณาคำร้องของจำเลยแล้ว มีคำสั่งว่า การที่ศาลจะส่งความเห็น
บทบัญญัติใดของกฎหมายขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง นั้น ต้องเป็นคดีที่ยังอยู่ระหว่างพิจารณาพิพากษาของศาล คดีนี้ศาลได้พิพากษาแล้ว
จึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ให้ยกคำร้อง

ต่อมาจำเลยยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งต่อศาลจังหวัดมหาสารคามว่า จำเลยไม่เห็นพ้องด้วยกับ
คำสั่งของศาลชั้นต้นที่มีคำสั่งให้ยกคำร้องจำเลย จึงขอยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๔ โดยมีเหตุผลว่า
คดีนี้จำเลยได้ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายและศาลได้มีคำสั่งรับเป็นอุทธรณ์ของจำเลยแล้ว
คดียังอยู่ในระหว่างพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ถึงแม้ว่าศาลชั้นต้นจะได้มีคำพิพากษาแล้วก็ตาม
แต่คดียังไม่ถึงที่สุด ต่อมาขณะที่คดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ จำเลยได้ยื่นคำร้อง
โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑
มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ได้รอกการพิจารณา
พิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นที่จำเลยได้โต้แย้งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ที่ศาลใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่
เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอกการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและให้ส่งความเห็นของจำเลย
ที่โต้แย้งดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมตามทางการ
เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

ตามคำร้องเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (ผู้ร้อง) ซึ่งเป็นคู่ความในคดี
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ หรือไม่ โดยที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และไม่ปรากฏว่าเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าวมาก่อน กรณีเป็นคำร้องที่ศาลยุติธรรมส่งตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญในการประชุมเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๗ มีมติรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

พิจารณาแล้ว ประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยการเงินของพรรคการเมืองโดยกำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง มิได้มีความเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ แต่อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อวางระบบและจัดระเบียบการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองและปฏิรูประบบพรรคการเมืองให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จึงกำหนดให้มีการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวด ๑๐ ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๕๑ ตั้งแต่ (๑) - (๖) รวมทั้งคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวัน หรือพ้นจากตำแหน่งภายในสามสิบวัน หรือหนึ่งปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๒ และกำหนดโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ที่จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่มีการตรวจพบแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญทั้งสามมาตรานั้นต้องการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้แสดง ความโปร่งใสเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและทรัพย์สินของตน ตั้งแต่วันเข้ารับตำแหน่งจนกระทั่งหลังจาก วันพ้นตำแหน่ง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น ละเมิดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ก็จะต้องได้รับการลงโทษ ส่วนกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ย่อมอยู่ในฐานะที่จะต้องใช้จ่ายทรัพย์สินของพรรคการเมืองที่อาจได้รับ จากสมาชิก จากเงินบริจาคของผู้สนับสนุน หรือเงินสนับสนุนจากกองทุนสนับสนุนพรรคการเมือง รัฐสภาจึงต้องตรากฎหมายกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคการเมืองแสดงบัญชีทรัพย์สินและ หนี้สินของตนและครอบครัวเพื่อแสดงความโปร่งใสเกี่ยวกับฐานะทางการเงินเมื่อเข้ารับตำแหน่งและ พ้นจากตำแหน่งในพรรคการเมือง และต้องรับโทษหากไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ด้วยเหตุนี้ ข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่ว่า มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นการขยายขอบเขตของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ โดยการเพิ่มผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรคการเมืองเข้าไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ จึงฟังไม่ขึ้น เพราะบทบัญญัติมาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเจตนารมณ์แตกต่างจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และไม่มีความเกี่ยวข้องกันแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๔๒ และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ